

» ÚJABB MINISZTERI RENDELETRE VAN SZÜKSÉG, HOGY KIFIZESSÉK A MAGYAR TANÍTÓKAT

Honorálandó románórák

Újabb miniszteri rendeletre van szükség ahhoz, hogy a kisebbségi nyelven oktató tanítóknak kifizessék a pluszrománórákért járó pénzt – mondták el illetékesek a Krónika megkeresésére.

» BÍRÓ BLANKA

Még egy miniszteri rendeletnek meg kell jelennie, hogy a magyar tanítóknak kifizessék a pluszórát. Az oktatási minisztérium ugyan módosította a júliusban elfogadott rendeletet, amely szerint a kisebbségek nyelvén oktató tanítóknak nem fizették volna ki túlóráként a románórák megtartását, tehát elvileg novemberre ezt a pénzt már megkapják a pedagógusok, azonban még mindig vannak technikai akadályok. Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő lapunknak elmondta, korábban ezt a pénzt túlórákként fizették ki, azonban az új rendeletben már töredéknormaként szerepelnek, így a minisztériumnak

jóvá kell hagynia az ebből adódó pluszállásokat, hogy az összeg megjelenhessen a számítógépes bérezési rendszerben. A főtanfelügyelő hangsúlyozta, ennek a kérdésnek a rendezésére még van idő, hiszen a novemberi fizetéseket a hónap végén kell bérszámfejtetni. Kovászna megyében több mint 80 plusznormát kell ezért jóváhagynia a minisztériumnak. Kiss Imre rámutatott, arra vonatkozóan nincs rendelkezés, hogy a szeptemberben és októberben megtartott románórákat visszamenőleg kifizetik-e a tanítóknak. Kovács Irén Erzsébet kisebbségi oktatásért felelős államtitkár lapunk megkeresésére kifejtette, a módosítás értelmében a román tannyelvű osztályok számára előírt óraszámot meghaladó tanórákat a kisebbségi tagozaton tanítóknak órabéres rendszerben javadalmazták, ezeket az órákat normázandó állásként tüntetik fel. „Megkértük az ügyvivő tanügyminiszter asszonyt, hogy növelje meg a megyei tanfelügyelőségeknek kiadott normák számát, hogy a kisebbségi osztályokban a plusznormák fedezve legyenek. Ha-

marosan szintén egy miniszteri rendelet által ez meg fog történni” – szögezte le a szakpolitikus. Rámutatott, szorgalmazták, hogy a kisebbségek nyelvén oktató tanítóknak visszamenőleg is kifizessék a már megtartott románórákat. „Tárgyalások folynak minisztériumi szinten, hogy ez mihamarabb megtörténjen. Remélhetőleg az ügyvivő tanügyminiszter asszony, illetve az új tanügyminiszter orvosolni fogja ezt a problémát is” – szögezte le Kovács Irén Erzsébet. Rámutatott, nem minden helyzetben sikerül megakadályozni „az ellenünk irányuló szándékokat”, de mindent megtesznek, hogy a romániai magyar oktatás sorsa jobb legyen. Mint ismeretes, az oktatási minisztérium a nyár folyamán a kisebbségi tagozaton szaknárookra bízta a román nyelv tanítását, aztán mikor ezt visszavonta, kiderült, hogy a tanítóknak már nem fizetik a pluszórát. Később ezt is módosította a minisztérium, miután az Országos Diszkriminációellenes Tanács (CNCD) megállapította, hogy a szaktárca megsértette az „egyenlő munkáért egyenlő bér” elvét.

Megkésett történelmi igazságtétel Vásárhelyen

» SZUCHER ERVIN

Egyfajta megkésett történelmi igazságtételként került fel Marosvásárhely egykori egyházi szanatóriumának a falára az intézmény alapító főorvosának a neve, amelyet az átkeresztelés után immár a korábbi Sportolók utcája is visel. A tegnap délelőtti utcanévtábla-avató eseményre Czako József doktor Magyarországon élő leszármazottain kívül számos nyugalmazott orvos, tanár, ügyvéd is ellátogatott. A Czako által megálmodott szanatórium az ország egyik legkorszerűbb kórházának számított a múlt század első felében. Miután Czako a kolozsvári Ferencz József Egyetem orvosi karán 1921-ben letud-

ta utolsó szigorlatát, és ugyanaz év májusában Budapesten az orvostudományok doktorává avatták, négy évig a magyar fővárosban maradt, majd hazatért Marosvásárhelyre. Abban az időben teljes elmaradottság jellemezte a város egészségügyi ellátását, ezért az ifjú orvos egy új kórház megépítését szorgalmazta. Bernády György polgármestere alatt részvénytársaságot hoztak létre. Az 1929. december 16-án megnyíló hetvenágyas kórház igazgatói tisztségét maga az intézmény megálmodója, Czako József nyerte el. A második világháború idején a hatóságokkal és a náci ideológiát vallókkal dacolva az igazgató megtiltatta a kórházban a sárga csillag viselését kollégáinak. A román vagy zsidó orvo-

soknak a kamarából való kizárásához sem járult hozzá, ugyanakkor a munkaszolgálatos orvosok további itthoni alkalmazását szorgalmazta.

Mindennek dacára az 1945 után felálló új rendszer koholt vádak alapján emberi méltóságában megalázta, családját meghurcolta, orvosi pályáját kettétörte. 1946. február 6-án több orvos kollégája hazug vádjai alapján a népbíróság elé állították, majd börtönbe vetették, ahol súlyosan bántalmazták. 1950-ben a Duna-csatorna gyűjtőlágerébe hurcolták. Miután igazolta, hogy soha nem volt tulajdonosa a vásárhelyi szanatóriumnak, de még csak részvényese sem, egy évi raboskodás után hazaengedték, ám magánházáat elvették, családjával együtt utcára tették.

Neves személyiség. A Czako József nevét viselő táblát tegnap szerelték fel Marosvásárhelyen

MAKKAY JÓZSEF

» VEZÉRCIKK

Raoul Weiss esete a titkosszolgálatokkal

Raoul Weiss Romániából történő kitiltása élénk vitát váltott ki a román sajtóban. A francia állampolgárságú publicista több román nyelvű portálnak dolgozott, neve sokak számára akkor vált ismerőssé, amikor a Visegrád Post című portálon közölt elemzésében azt írta: a „romániai tavaszra” hajazó kormányellenes tüntetéseket elsősorban Soros György személyéhez kötődő külföldi körök finanszírozták civil szervezetek révén. De írt ennél markánsabb véleményeket is a Kolozsvár melletti kalotaszegi faluban, Mérán letelepedett publicista, aki a nyugati világtól megcsömörölve jött Erdélybe, mert meggyőződése szerint honi tájainkon sokkal több maradt meg abból az őshonos Európából, amit a Nyugat szép lassan levetett magáról.

Egy olyan országban, mint Románia, ahonnan a fiatalok tömegesen menekülnek, hogy többségük nyugati éttermekben mosogasson, epret, hagymát szedjen, vagy építőtelepeken dolgozzon napestig, külön megbecsülést érdemelne egy hozzánk „emigráló” nyugati ember, aki egyféle menedéket lát életvitelünkben. Ami, valljuk be, komoly imázsvesztés jelenlétének is lehetne. Ha belegondolunk, hogy írásában Raoul Weiss a jelenlegi román kormánypártokhoz közel álló gondolatokat népszerűsített, első látásra nehéz rájönni, mi állhat a kiutasítása mögött. De ha alaposabban szemügyre vesszük a kormánnyal éppen hadilábon álló legnagyobb hazai titkosszolgálat, a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) ténykedését, már nem ennyire érthetetlen a helyzet. A román igazságszolgáltatással kötött számtalan titkos egyezség miatt „az állam az államban” szervezatként emlegetett intézmény sok olyan döntést hozott, amihez a fél ország magatehetetlenül asszisztál, hiszen nem létezik ma olyan állami intézmény Romániában, amely a SRI tevékenységét érdemben számonkérhetné. Az államfő és köre, valamint a kormánypártok közötti politikai harc farvizén a jelek szerint a titkosszolgálatoknak megy a legjobban a soruk, hiszen mindkét oldalon bizonyítani akarják hasznosságukat. Így nehéz kideríteni, hogy egy döntés mögött kik állnak, és milyen okból döntenek úgy, ahogy.

Egyes vélemények szerint ennek a harcnak lett az áldozata a terroristaperben elítélt két kézdivásárhelyi fiatalember is, akikkel a kormánypártok révén némiképp a normalitás irányába elindult román-magyar kapcsolatokat próbálja megakasztani a másik oldal, hogy keresztbe tegyen a Liviu Dragnea vezette nagyobbik kormánypárt közeledésének a Fidesz irányába. Persze nehéz kideríteni, hogy ezeknek a feltevéseknek mekkora a valóság-alapjuk, az viszont tény, hogy a „paloták közötti forradalom” legnagyobb vesztese a romániai magyarság. A megakasztott egyházi és más magyar érdekeltségű restitúciótól kezdve az erdélyi magyar autonómiaökrékvéseket külföldön népszerűsítő, és Romániából kitiltott személyiségekkel bezárva hosszú a sor. Ha létezik „párhuzamos állam” Romániában, az elsősorban ellenünk dolgozik, és sokkal nagyobb hatékonysággal, mint teszi azt a román állam „látható” része.

Raoul Weiss öt éves kitiltása egy dolgot bizonyít: a saját árnyékuktól is tartó titkosszolgálatok már rég nem terroristafegyvereket keresnek, hanem az egykori Szekuritáéhoz hasonlóan a szavak erejétől tartva minden eszközzel a véleményszabadság ellen harcolnak. Jól fogalmazott az egyik román újságíró, hogy ilyen alapon sok sajtómunkást ki lehetne tiltani az országból, olyanokat, akik vagy Erdély, vagy a Székelyföld autonómiájával rokonszenveznek. Mi ez, ha nem gondolatrendőrség, ami gyökereiben akarja elfojtani a százéves román egyesülés hivatalos propagandájától eltérő más véleményt?

Nem vitás, hogy Románia rossz úton jár. A közeljövőben aligha lesz Raoul Weissen kívül más nyugati ember, aki önszántából itt szeretne jövőt építeni magának.